**Zorgenkind is volwassen**

# De Dislok ziet Abraham

*Door Emiel van der Hoeven*

**Het is aan de verschijning van een clubblad van de damesgymnastiekvereniging Concordia te danken dat het deze maand 50 jaar geleden is dat de eerste Dislok het levenslicht zag. De bevalling viel mee. Het merendeel van de leden vond echter dat het blad niets mocht kosten. Wilde Excelsior voor een dubbeltje op de eerste rij zitten?**
De groei van de boreling verliep natuurlijk met de nodige horten en stoten. De inhoud, omvang en kwaliteit van meer dan 225 onvolprezen Dislokken getuigen daarvan.

In de achterliggende 50 jaar is er aan en bij het blad het nodige veranderd. Redacteuren kwamen en gingen; soms net als het wisselen van bladeren aan de bomen. Ieder had zijn eigen specialiteit en kwaliteit. Ook de techniek stond al die jaren niet stil.

50 Jaar Dislok, vond ik, mocht niet ongemerkt aan ons voorbij gaan. Voor mij een plausibele reden om de pen weer ter hand te nemen. Het jubileum van ons onvolprezen lijfblad moet gevierd worden. Daarom haar historie gelardeerd met korte artikelen van kopstukken die De Dislok brachten tot wat het nu is: een professioneel boekwerkje dat nog steeds zijn weg naar talrijke lezers vindt.

**Dislok niet "Van de Baan"**

# Leven in volle glorie

**Hoe maak je een blad dat de vereniging eigenlijk niets mocht kosten? Daartoe verhoog je de contributie met 5 en 10 cent per maand. Vol energie gaat de eerste redactie aan de slag. Met de regelmaat van de klok liepen De Dislokken van de pers. Thans zijn wij aangeland bij Dislok 227. Hoe begon het allemaal en wat lezen we in de eerste nummers van de vijftigjarige?**

Uiteraard gaat de redactie in Dislok 1 in op de geboorte van het blad. Voorzitter Koos Pommer, de vader van Katwijkse Sjaak en tevens redactieadres schrijft: "Hopelijk zal ons blad bijdragen tot verhoging van de clubgeest en de "liefde" voor onze vereniging". Of die stelling bewaarheid is, mag de huidige Disloklezer beoordelen.
Redacteur Henk Labordus (J.H.L.) schrijft onder het kopje Turnpraat: "Een forse tik met des Voorzitters hamer op de groene tafel van Aniba [8 oktober 1947. EH] en de geboorte van "De Dislok" is een feit! Het is bewonderenswaardig en kenmerkend voor de herenvereniging met welk een snelheid en doortastendheid dit besluit werd genomen. Het papierschaarstespook, nachtmerrie van alle krantenmagnaten, ten spijt gaat "Excelsior" een eigen blad uitgeven. Dat dit mogelijk is, is in niet geringe mate te danken aan de spontane toezegging van Paul van der Hoeven. Ook de technische verzorging van dit blad bleek geen overwegend bezwaar te zijn, want Paul van der Hoeven, die blijk gaf ook nog wel eens iets anders te kunnen dan een voortreffelijke ondersprong van de hoge rek, stelde zich direct beschikbaar in samenwerking met Clements het blad te stencilen. Bravo lui…." Er ontbrak nog een stenciltypist. Dit blijkt, zo lezen wij in Dislok 2, de aanstaande verloofde van Wim Clements te zijn: Breunette van der Heyden.

Verder vernemen wij in het eerste nummer enkele geboden voor turners. Zoals: kom zo laat mogelijk, dan hindert men anderen niet. Of: ga na afloop van de les direct weg dan kan de trainer de toestellen opruimen.
Zoals het elke nieuwe redactie betaamt: zij verwacht overstelpt te worden met kopij. Voor spoedeisende gevallen kon men zelfs op dinsdagavonden in de zaal aan de Pieterskerkgracht terecht. Graag wel even "vijf maal rammelen" aan de grote deur. De redactie kwam na verloop van tijd bedrogen uit. Zij moesten zelf met de pen aan de slag. Er is tegenwoordig dus niets nieuws onder de zon.

**Dislok 2**
De tweede Dislok geeft een verslag van de Kringuitvoering van 12 november 1947. Het verhaal begint met koppen uit de toenmalige Leidse editie van Het Vrije Volk, het Leidsch Dagblad en de Leidsche Courant. Het zijn uitvoerige en deskundige verslagen. De loftrompet is natuurlijk bestemd voor Excelsior. Redacteur Labordus was persoonlijk gecharmeerd van de ruim vijftigjarige sympathieke Hillegomse Jahntuner P. Holleman.
Onze nationale herenkeurturnploeg won met gering verschil van België en de film in de Stadsgehoorzaal kostte slechts veertig cent. Een aantal leden zou worden onderscheiden met het vaardigheidsinsigne.

**Reacties**
In het Kerstnummer blikt het bestuur terug op 1947. Met genoegen beziet zij het vijfenveertigjarig jubileum in de Harmonie en de "knaluitvoering" in de Stadsgehoorzaal. Ook de Kringuitvoering wordt niet vergeten. Naast een jubeljaar was 1947 een rouwjaar. Op 1 januari overleed Machiel Galjaard, voorzitter vanaf 1902. Excelsior dankte veel aan hem. De filmavond wordt uitgebreid behandeld en op de laatste pagina staat de Kerstpuzzel. De oplossing draait uiteraard om de naam Excelsior en Steeds Hoger. De goede oplossingen kwamen van L. Blansjaar, D. Brugman, Koos Labordus, J. Pommer, Jan de Vink jr. en Jan de Vink. Door "technische" moeilijkheden was de redactie niet in staat de prijswinnaar bekend te maken. In een volgend blad hoopte zij hierop terug te komen. Het is bij hopen gebleven. Wat die technische problemen waren, is tot op de dag van vandaag onduidelijk en een uiteindelijke winnaar vonden wij niet.
Tot slot een reactie van leden die in 1948 in Bandoeng en Semarang vertoefden. Zij waren erg blij met de ontvangst van de post en De Dislok. De latere redacteur Tom Galjaard schrijft:
"Ik kan niet anders dan het plan van een blad toejuichen. In Excelsiorkringen leven dergelijke plannen niet lang. Zij moeten direct verwezenlijkt worden of anders "Van de Baan". Met "De Dislok" was het niet "Van de Baan" maar "Leven in volle glorie!"
De tijd heeft het bewezen: De Dislok leeft. En dat doet het, soms met vallen en opstaan, al vijftig jaar.

**Schrijven met stencilpen**

## Touwtrekkende pennenlikkers

**Tal van jaren profileerden diverse redacteuren De Dislok. Elke nieuwe redactie geeft het blad zijn eigen smoel. Waren er in de jaren vijftig velen die het blad steunden. In de latere jaren ziet men de redactie decimeren. Wie trokken er aan de touwtjes en wie volgde wie op?**

Zoals gezegd bestond het allereerste redactieteam uit Labordus, Pommer, Van der Hoeven en Clements. In 1949 kreeg deze redactie als gevolg van studie, overwerk of het ontbreken van een stencilmachine met vertragingen te kampen. Het liep niet meer. De spirit was weg. De volgende jaren bleef De Dislok een zorgenkindje. De leden mopperden openlijk. "Wel contributieverhoging, maar geen clubblad." Als antwoord kregen zij te horen: "Er wordt aan gesleuteld." In 1953 stegen de kosten van het blad doordat ook de donateurs De Dislok thuis kregen. Voor deze

oplageverhoging stelde Maup de Graaf één riem papier beschikbaar. 500 Vel papier was voor die tijd een behoorlijke hoeveelheid. Kom daar nu maar eens om. Een druk op de knop van een snel kopieerapparaat en het pak papier is weg. Arie de Vink zou de bezorging op zijn schouders nemen.
In datzelfde jaar gaven zich tien (10) kopijleveranciers op. Dat aantal zag je niet aan de omvang en de inhoud van het blad.
In den beginne volgden redacteuren elkaar vrij snel op. Na Labordus en consorten was het de beurt aan Nico Slootweg, Jacques Pommer en Leo Post. Jacques en Arie de Vink verzorgden in de Driftstraat het technische deel. Na 1955 kochten zij hun eerste stenciltekenpen. In 1960 was Tom Galjaard de hoofdredacteur. Vier jaar later telde de colofon van De Dislok vijf man, waarvan vier stencillaars voor slechts twaalf pagina's. Vanaf 1965 was Emiel van der Hoeven verantwoordelijk voor de inhoud van het blad. Voor het redactionele gedeelte zorgden naast hem Jacques Pommer (Katwijk) en Louis Taverne. De typist was toen eenmalig Koos Sieval. Als stencillaars zien we Van der Hoeven senior en junior.

**Tweemansteam**
In 1967 verhuisde het redactieadres naar de hoofdredacteur en decimeerde de redactie naar drie man: Ton Niehot, Hans Taverne en Emiel van der Hoeven. Koos Sieval verving in 1970 Ton Niehot en Jacques Pommer uit Badhoevedorp volgde Hans Taverne op. Van 1973 tot 1989 verzorgden Koos en Emiel het hele blad. Emiel schreef, tekende en stencilde. Koos typte de stencils. Tezamen met de echtgenotes werd het blad postklaar gemaakt. Aan het eind van de tachtiger jaren gaf het tweemansteam te kennen te willen stoppen. Inmiddels zorgde een jongere generatie voor een nieuwe toevloed van drukgerede kopij. Inspirerende kracht hierachter was Dirk Jan de Vink, zoon van Arie. Samen met Ronald van Leersum, Thimo de Nie en Arjan Paauw bouwden zij vanaf 1989 De Dislok verder uit. Ook hun jeugdredactie Herrie en Co timmerde aan de weg. Na vier jaar hield deze redactie het voor gezien.

**Eenmanstaak**
Door het wegvallen van Dirk Jans team kwam eind 1993 de verzorging van De Dislok in handen van secretaris Jan Guldemond. Vanwege drukke werkzaamheden en uitgebreide activiteiten binnen de GLG stopte Jan in 1996. Thans vloeit de inhoud van het onvolprezen blad voornamelijk uit de pen van voorzitter Harm Laarhoven. En de afwerking en postverzending? Die is nog immer in handen van de twee oude rotten Koos en Emiel met hun echtgenotes. Het betekent voor hun nog steeds een gezellig avondje Dislokken.

**Van stencil naar computer**

## Techniek & Uitvoering

**Elk zichzelf respecterend blad heeft zijn eigen gezicht. In de loop der jaren zijn de mogelijkheden om clubbladen te maken sterk verruimd. Was lang de stencilmachine de goedkoopste en simpelste vorm van dupliceren. De computerrevolutie met zijn scanners en opmaakprogramma's en kopieerstystemen hebben het maken van clubbladen de mogelijkheden uitgebreid en verbeterd.**

Vanaf het eerste moment van de Dislok werd het blad gestencild. Tientallen jaren was dit immers de simpelste vorm en de goedkoopste manier van drukken. Na 1964 werden de koppen boven de artikelen op stencil getekend. Vervolgens lardeerde de redactie de verhalen met illustraties, Beginjaren tachtig deden de elektronische stencils haar intrede. De inbrander gebruikte de toenmalige redactie uitsluitend voor tekeningen. Getypte tekst van een gewone typemachine leverde een slecht resultaat op. Dat wil niet zeggen dat de redactie geen oog had voor andere technieken. Het budget van Excelsior liet een grote investering niet toe. Met de komst van de IBM elektrische typemachines met het bekende bolletje en gitzwarte letters werden de mogelijkheden

van inbranden verruimd. Ideaal was het nog niet. Met de komst in 1989 van de nieuwe redactie werd de stap gezet naar ExcelPress. Leden investeerden in een offsetpers. Een machine die niet het eigendom van de vereniging was. Druktechnisch ging De Dislok er sprongen op vooruit. Na het vertrek van de redactie onder aanvoering van Dirk Jan verdween ook de drukpers. De nieuwe redactie was aangewezen op de kopieermachine. Een uitstekende manier van "drukken".

**Formaten**
De grootte van het blad was, zeker in de beginjaren, zeer variabel. Mogelijk dat dit te maken heeft gehad met de papierleveringen. Het eerste nummer bestond uit drie aan elkaar geniete blaadjes folio. Dit formaat is circa 1½ centimeter groter dan A4. Afwisselend gebruikte de redactie kwarto, A4-tjes, folio's of delen daarvan. Eerst in 1955 wordt de Dislok een echt blad: gevouwen folio. Een formaat dat het ruim veertig jaar uithield en eerst in oktober 1996 is aangepast. Sedertdien is gevouwen A4 de standaard. Afwijkend van formaat was de JubileumDislok 25 jaar geleden: staand kwarto.

**Computers**
Met de komst van de PC's, eerst voor freaken zoals Arjan Paauw, werd het mogelijk de vormgeving sterk te verbeteren. Jan Guldemond was ook zo'n freak. Met de huidige computers met hun pagina-opmaakprogramma's is het *bijna* een abc-tje. Bijna, want er komt toch wel wat meer voor kijken dan alleen wat met de muis klikken. En de aan te leveren teksten? Dat mag tegenwoordig op alle manieren, doch het liefst op flop.

**Covers**
Tot december 1958 kende De Dislok geen echte voorpagina. Tot die tijd plaatste de redactie aan de bovenzijde van pagina één een variëteit aan logoos. Van wie het ontwerp van de eerste cover is, is niet bekend. Bij elke verschijning van het clubblad moest de voorpagina opnieuw op stencil getekend worden. Tien jaar lang sierde de dislok De Dislok.
Vanaf nummer een in 1968 kwam daar verandering in. Het omslag werd vooraf gedrukt (blauw) en voorzien van advertenties, geworven door de gloednieuwe Pers en Propaganda Commissie. Omringd door een stijlvolle strakke belettering en het verbondslogo prijkte in een breedtestand Martin Scroda op eerste pagina van De Dislok. Het ontwerp was van redacteur Emiel van der Hoeven. Dertien jaar later verscheen er van dezelfde hand een nieuw jasje om het clubblad. De vertrouwde dislok was in een gestileerde uitvoering teruggekeerd.
Dislok 200 (juli 1990) schotelde de lezer een schitterend beeld van het dislokken voor. Ditmaal een uitvoering in wit of een donkerblauwe achtergrond. Later veranderde de kleur in Bordeauxrood. De ontwerper hiervan is Wim Gertenaar, tekenaar bij het Historisch Museum en buurman van redacteur Dirk Jan de Vink.
De laatste twee jaar zien we een range van zes tekening die ons een volledig beeld geven van het dislokkeren. De tuien van de ringen van het tweede omslag hangen aan de tekst Dislok aan de bovenzijde van de pagina. De kleur is rood op een witte ondergrond. Naar een idee van André Schipper zijn Jan Guldemond en Harm Laarhoven met de tekenpen en aan de slag gegaan.

**Zorgenkindje**

## LEESVOER

**De techniek is geregeld. Het papier staat er. De wil om een clubblad te produceren is aanwezig en de potloodpunten zijn geslepen om gedachten en ervaringen op papier te zetten. Wat dan? In welke vorm giet je de inhoud van en clubblad? Hoe en waarmee vul de tientallen nog maagdelijke bladzijden? De diverse redacteuren dachten hierover heel verschillend. Kortom: wat was de afgelopen vijftig jaar de inhoud van onze Dislok?**

Naast uiteraard de talloze verslagen, uitslagen, bestuursmededelingen en mededelingen van huishoudelijke aard, was er meer. Tot die conclusie kwam Labordus al in 1947. Zijn verslagen getuigen van een prozaïsche inslag en zij zijn soms van persoonlijke aard. Een vrolijke noot ontbreekt niet bij hem. Datzelfde zien we terug in de verslagen van Jeanne Hemerik-Cats. Labordus lardeert zijn artikelen met de zogenaamde Turnpraet en de Galerij der Groten. In deze laatste rubriek laat hij de keien van de vaderlandse turnsport aan het woord. Naast Peeke Dolstra en Wiebe Spoelstra, nu onbekende namen, uit Huizum in Friesland, lezen we over de Haarlemmer Gerrit Wiethaar. In de jaren zestig trainer bij Concordia en voor de ouderen onder ons geen onbekende. De serie stopte na het vertrek van H.J.L.

**Variatie en uitbreiding**

Grote aandacht kreeg in 1954 de eerste Gymnaestrada in Rotterdam. Geladen en vol emoties staat de speciale Berlijn Gymnaestrada uit 1975. "Half" Excelsior was hierbij aanwezig. Berlin war eine Reise wert, was het motto.

Met ingang van 1967 verscheen op pagina 3 van uw blad een nieuwe colofon en een redactioneel intro. De redactie beloofde hierin vijf maal per jaar te verschijnen. Een belofte die nagekomen werd en zelf vergroot werd. Naast een kort verslag van de inhoud, wijst ook menig verantwoordelijk redacteur met het bekende Hollandse vingertje. De inhoud van De Dislok wordt in de jaren zeventig en tachtig gevarieerder en uitgebreider. Voor een omvang van 32 pagina's draaide een redactie zijn hand niet om.

**Vermaak**

Vaste rubrieken, zoals Redactioneel, Bestuursmededelingen, Telexnieuws, Agenda, Herrie en Co en Excelsior-info zijn de piketpaaltjes in het blad. Interviews zorgen op gezette tijden voor de broodnodige variatie in het over het algemeen rustige turnwereldje. Dirk Jan de Vink en zijn kompanen kozen voor vermaak als bindmiddel tussen de vereniging en de leden. Strips en foto's deden haar intrede. Achterwerk in de kast werd de vaste plaats waar mevrouw professor dr. F. Fröbelkamp, hoogleraar in de problematiek aan de Rijksuniversiteit Leiden vragen en problemen behandelt. Eén van de eerste problemen is het dragen van een beugel. De knaagkneutel is de graadmeter van ons welbehagen, terwijl dr. S. een en ander weturnschappelijk benadert. Kortom zin en onzin bereiken de Disloklezers op een goed gedoseerde wijze. Onderuit gaat de redactie met het plaatsen van een foto met daarop een slapend Excelsiorlid met daarbij een vunzige tekening. Een fatsoensnorm lijkt hiermee overtreden.

**Wist U dat ……?**

Eén van de naargeestigste rubrieken die men in talloze clubbladen aantreft is de rubriek met bovenstaande titel. Vaak is de inhoud hiervan bekend aan een zeer klein select gezelschap binnen en vereniging. De clou ontgaat vaak de grote massa van lezers. Het is kenmerkend voor redacteuren die deze toch vaak wel amusante wetenswaardigheden niet om weten te bouwen tot een zeer kort verhaaltje waardoor alle lezers begrijpen waarover het gaat.. Gelukkig heeft geen der Dislokredacteuren zich aan deze zonde schuldig gemaakt. Nou ja, niet? Bijna niet. Slechts eenmaal in juni 1954 signaleert de lezer deze Wist U dat ….? In de plaats ervan kwam in 1971 de (roddel)rubriek Telexnieuws. Deze rubriek verscheen op een vaste plaats in het blad en voorzag blijkbaar in een behoefte. Lezers bekeken vaak als eerste Telexnieuws. Opeenvolgende redacteuren lieten het item bestaan.

De laatste jaren is De Dislok in een rustiger vaarwater gekomen. Door gebrek aan enthousiaste mankracht ligt de taak voor het vullen van De Dislok op de schouders van een bestuurslid. Ondanks onderbezetting, tijdsdruk en gebrek aan kopij handhaven zij de kwaliteit van De Dislok.

# Redactieleden

| | |
|---|---|
| Koos Pommer | 1947 - |
| Henk Labordus | 1947 - 1949 |
| Paul van der Hoeven | 1947 - 1949 |
| Wim Clements | 1947 - 1948 |
| Niek Slootweg | 1953 - 1956 |
| Leo Post | 1955 - 1964 |
| Jacques Pommer | 1955 - 1968 |
| Joop Keyer | 1955 - 1964 |
| Tom Galjaard | 1960 - 1964 |
| Andries van Deursen | 1962 - 1964 |
| Louis Taverne | 1964 - 1967 |
| Aad Guldemond | 1964 - 1964 |
| Emiel van der Hoeven | 1964 - 1989 |
| Arie de Vink | 1964 - 1964 |
| Ton Niehot | 1968 - 1972 |
| Hans Taverne | 1968 - 1970 |
| Koos Sieval | 1970 - 1989 |
| Jacques Pommer | 1971 - 1973 |
| Dirk jan de Vink | 1989 - 1993 |
| Ronald van Leersum | 1989 - 1993 |
| Thimo de Nie | 1989 - 1989 |
| Jeroen van den Bosch | 1989 - 1989 |
| Ron Didden | 1989 - 1993 |
| Michael Smits | 1989 - 1989 |
| Arjan Paauw | 1989 - 1993 |
| Koen van Leeuwen | 1990 - 1990 |
| Stephan Ranner | 1990 - 1993 |
| Annet Vos | 1991 - 1991 |
| Jan Guldemond | 1991 - 1995 |
| Harm Laarhoven | 1996 - heden |

# Een halve eeuw "DE DISLOK"

*door Henk Labordus (H.J.L.) 1947 -1950?*

Heel graag voldoe ik aan het verzoek om als één van de eerste medewerkers van het sinds oktober 1947 verschijnende blad "De Dislok", nu in het jubileumnummer nog iets te schrijven. Ik zou kunnen volstaan met -zij het met enige moeite ingehouden trots- Excelsior geluk te wensen met het bereiken van dit vijftigjarig jubileum. Maar hoe gemeend ook, dat is wel wat karig. Daarom toch iets over dat prille begin.
Was papier nog een heel schaars artikel -maar daar wist de onlangs overleden Paul van der Hoeven wel raad op- aan kopij daarentegen was geen gebrek. De redactie stond toen voor ogen het blad niets slechts te gebruiken voor huishoudelijke mededelingen, maar vooral ook om de turnsport de propaganderen. Daartoe werd onder andere de medewerking ingeroepen van nationale turnberoemdheden uit die tijd om iets over hun turnleven te vertellen in onze rubriek "Eregalerij der Keurturners".
Maar ook eigen leden werden gevraagd van hun enthousiasme voor hun club en het turnen te getuigen. Zo vindt u onder meer in het eerste levensjaar van ons blad een bijdrage van het jeugdige lid en de latere professor Hans Galjaard. Waarschijnlijk diens allereerste publicatie.

Wat een mogelijkheden bestaan er tegenwoordig om een clubblad aantrekkelijk te maken. Zouden wij die in de jaren veertig ook hebben gehad dan zou in 1949 zeker een foto zijn verschenen van de geheel uit Excelsioranen bestaande ploeg die in België de Leidse kleuren verdedigde tegen de keurploeg van de stad Gent. Wellicht Excelsiors enige internationale wedstrijd! Het is wel achtenveertig jaar later, maar zo'n foto mag toch niet ontbreken in "De Dislok". Herkent u onze mensen, gehurkt zittend voor de Gentenaren, nog?

Moge het blad ook in de komende nieuwe eeuw in een behoefte blijven voorzien, waarnaar men steeds, zoals zeker in de beginjaren, reikhalzend blijft uitzien!

# Een belevenis

*door Leo Post 1955-1964*

Soms was het koud, soms bitterkoud, in de gymzaal aan de Pieterskerkgracht. Om op temperatuur te komen moest je wel een paar rondjes hardloipen. Nu zegt men warming-up. Het was een belevenis.
Een belevenis was ook het Leidse turnkampioenschap dat naar mijn mening, voor de heren altijd in een verkeerde volgorde moest worden afgewerkt.
Een belevenis was te mogen werken aan De Dislok, het blad wat nu haar jubileum viert, maar toen bloed zweet en tranen bij de makers gaf. Al was het alleen maar om midden in de nacht thuis te komen als het werk hoe dan ook geklaard was.
Een belevenis was de Taptoeavond uitgevoerd door Excelsiorleden met een lange matdemonstratie, iets wat door het Drie Octoberbestuur niet zo werd gewaardeerd.
Een belevenis was de grote gymnastiekuitvoering in de Stadsgehoorzaal. Door saamhorigheid en goede wil werd er een geweldige demonstratie gegeven.
Een belevenis was tenslotte om van deze vereniging afscheid te moeten nemen. De genegenheid, de vriendschap en vooral om de warmte van Excelsior te moeten missen.
Proficiat met dit jubileum.

# TERUGBLIK

*door Tom Galjaard*

Mijn kennismaking met het eerste nummer van de "Dislok" vond vijftig jaar geleden op Java waar ik als militair verbleef, plaats. Toen kon ik niet vermoeden, dat ik omstreeks 1960 zou worden gevraagd zitting te nemen in de redactie. Na wat bedenkingen heb ik de stap gezet. Niet met de bedoeling het blad redactioneel op zijn kop te zetten maar meer om het geschrevene te corrigeren. Taal- stijl- en spelfouten kwamen nogal veel voor. Daarnaast diende de onregelmatige verschijning te worden aangepakt. Gestreefd moest worden naar vier, liefst zes keer per jaar op nagenoeg vaste data. Ook de verspreiding van de "Dislok" verdiende de nodige aandacht. Meestal werd het blad op de oefenavonden uitgereikt, waardoor de aandacht voor de lessen verslapte terwijl de niet aanwezige leden hun clubblad vaak later ontvingen. Veel exemplaren voor donateurs, familieleden etc. werden ter afgifte aan derden meegegeven, waardoor het geheel onoverzichtelijk werd.

**Zuinige penningmeesters**

Ik ben begonnen met het aanleggen van een eigen adressenbestand, die tot op de dag werd bijgehouden. Alle nieuwe gegevens over leden en donateurs betreffende in- en uittreding, adreswijzigingen enz. ontving ik van' de secretaris Arie de Vink via een door ons opgezet memosysteem.

Na eerst onze zuinige penningmeesters te hebben voorgerekend, dat verspreiding per post bij maximale verschijning met een oplaag van 150 stuks nog geen ƒ20 per jaar vergde, werd het blad jarenlang voor twee cent per stuk verzonden, terwijl de maximale verschijning / oplaag toen nog lang niet werd verwezenlijkt.

De ombanden knipte ik van afvalpapier van drukkerij Brill waar de heer Jac. Pommer Sr. voor zorgde. Later werden deze zelfs op de door mij gewenste maat gesneden. De banden werden voorzien van een gomrand en waren na droging gebruiksklaar. Voor adressering en postzegels plakken zorgde mijn vrouw altijd.

Op de avond dat de "Dislok" werd gestencild -eerst bij Arie de Vink in zijn ouderlijk huis in de Driftstraat en later bij hemzelf in de Leeuwerikstraat- vroeg het vouwen en banderolleren niet de meeste tijd. Toch gebeurde het regelmatig, dat wij pas om twee uur / half drie 's nachts met tassen vol clubbladen vertrokken om die over diverse brievenbussen te -verdelen. Door de verzending per post was bereikt, dat leden donateurs en allen die voor ons blad in aanmerking kwamen, gelijktijdig de "Dislok" ontvingen. Blijkens de vele reacties hierop werd dit ten zeerste op prijs gesteld. Dat de avonden die doorgaans om zeven uur aanvingen zo uitliepen had een heel andere oorzaak. Het zou te ver voeren, dat nu allemaal uit de doeken te doen.

**Emmertjesactie**

Bij mijn aantreden had de redactie nog een verrassing in petto waarover ik niet zo verheugd was. Al geruime tijd liep er een actie van een grote wasmiddelenfabrikant, waarmee door deelnemende verenigingen geldelijk gewin viel te behalen. Ook Excelsior had zich daarvoor gemeld. Door tijdgebrek van mijn voorganger Joop Keyer was de actie lelijk in het slop geraakt. Met het verzoek de zaak weer in gang te zetten werden mij twee schoendozen vol zogenaamde spaaremmertjes overhandigd, -vele honderden- deze moesten na te zijn afgeweekt en uitgeknipt op spaarkaarten worden geplakt alvorens verzilverd te kunnen worden.

Wekenlang heb ik geploeterd om de boel op orde te krijgen. Eenmaal zover, bleef het wel een tijdrovende bezigheid, maar daar stond tegenover de reactie van de mensen op mijn stukjes in de "Dislok", waarin verslag werd gedaan van de stand van zaken en werd opgewekt om toch vooral de actie te blijven steunen. Na elke opwekking stroomden de volle kaarten, maar ook handen vol losse emmertjes weer binnen.

De actie liep voor ons tenslotte af, doordat we door de fabrikant als te kleine vereniging na zes zeven jaar werden uitgeselecteerd.

**Afhaken**

Niet omdat de actie was afgelopen, maar omdat de door mijzelf voorgestelde werkzame periode voor de "Dislok" was verstreken, besloot ik mijn werk als mederedacteur te beëindigen. Jammer genoeg vielen ook anderen oudere redacteuren af. Jac. Pommer Jr. -na jarenlange trouwe dienst- wegens nieuwe bezigheden, onder andere, bestuursfunctie(s). Leo Post wegens vertrek naar Eindhoven in verband met overplaatsing van zijn werkzaamheden. Jongere, nieuw aangetreden redactieleden als Louis Taverne en Ton Niehot moesten later weer afhaken vanwege respectievelijk, huwelijk / werk en daardoor vertrek naar Noorwegen terwijl voor Ton gold, werk en vertrek naar Maassluis. Droevig voor de "Dislok", omdat veel, eigenlijk het voornaamste werk nog moest worden verzet, namelijk het in elkaar zetten van een goed clubblad. Zelf kon ik, gelet op mijn bijna veertigjarige leeftijd, toch niet meer ertoe komen.

Gelukkig dook de toen nog zeer jeugdige Emiel van der Hoeven op. Trappelend van ongeduld om zich op het werk te storten. Dat is dan ook gebeurd, terwijl nota bene steeds minder medewerkers ter beschikking waren. Tenslotte was hij Leen ik alleen nog maar van de medewerking van Koos Sieval verzekerd en niet te vergeten hun echtgenotes. Heel belangrijk!

De "Dislok" kreeg zienderogen meer allure, qua aanzien, rubricering, indeling, leesbaarheid. Voorts werd de oplaag groter, de verschijning optimaal, op vooraf vastgestelde data, er kwam een sluitingsdatum voor inlevering van kopij, met de PTT werd een verbeterde verzending geregeld enz. enz.

Vooral ook , zeer veel informatie door de stroom gegevens die Emiel blijkbaar wist te vergaren. Kortom het blad groeide uit tot één van de beste clubbladen van het land. Op turngebied mogen we wel zeggen "De Beste".

Weet je wat ik vooral zo waardevol vind? Om het vijfentwintig jaar vol te houden, dat is de halve leeftijd van de thans vijftigjarige "Dislok".

"BEDANKT EMIEL"

## Nachtwerk

*door Emiel van der Hoeven 1964-1989*

Het was bij Arie de Vink waar mijn eerste herinneringen aan de productie van De Dislok liggen. Terwijl aan de ene kant van zijn woonkamer in de Leeuwerikstraat nog teksten werden geschreven, typten andere redacteuren achter in de hel verlichte woonkamer de stencils. Het plafond was in een stadium waaraan de nodige werkzaamheden nog moesten worden verricht. De Dislok ging die avond voor. Op de schoorsteenmantel lagen stapels eenzijdig bedrukte vellen te drogen om daarna aan de achterzijde van de nodige proza te worden voorzien. “Wat is mijn taak eigenlijk,” vroeg mijzelf af. Dat wist ik nog niet. De bedoeling was dat ik wat zou tekenen. Na verloop van drie koppen koffie en een colaatje bleek er nog één pagina blanco te zijn. Hiervoor had men geen verslag, verhaal of iets anders in voorraad. Daarop heb ik toen maar wat teksten gepoot. Vervolgens werd er weer gewacht. Na het verzamelen en vouwen bezorgde ik die nacht om half twee op het hoofdpostkantoor aan de Breestraat de “buitenlandse” Dislokken. Gelukkig is er in de loop der jaren veel, heel veel aan de snelheid van werken veranderd. Ook de organisatie ging met zijn tijd mee. En werd het onverhoeds toch een keer half twee, dan kwam dat beslist niet door de werkzaamheden aan De Dislok. Nee, meestal lagen die voor twaalven gebundeld en wel gereed voor de post.

## 50 Jaar Dislok: een blad met herinneringen

*door Koos Sieval 1970-1989*

Het kwam te samen met een functie in het bestuur
Ik was jong, had pit, was nooit moe maar vol vuur.
De redactie was doordoor verrijkt met een typist
Met af en toe een stukje, maar beslist geen journalist.
Heel wat stencils en ook nog iets, o ja correctielak
Tikte ik gezellig op de zolder met een lekkere bak.

Als alles weer was getikt, was ik zover klaar
En bracht ze dan snel weer weg en stencilen maar.
De daarop meestal kwamen we dan weer bij elkaar
En maakten wij weer een Dislok verzendklaar.
Twee dagen naderhand vond u hem op de voordeurmat
En waren wij De Dislok weer voor een tijdje zat.

Een herinnering die zal altijd blijven bestaan
Als wij naar Voorhout of Katwijk moesten gaan.
Een avond waar we met zijn vieren bezig waren
Om het maar weer in korte tijd te kunnen klaren.
Iedere avond had toch altijd weer een eigen sfeer
Al moest het vouwen, nieten en plakken altijd weer.

Het is en blijft een fijn herinnering aan het verleden
De Dislok maken, lezen, het werk, we hebben het nooit gemeden.
Een veranderingsproces heeft zijn intrede gedaan,
Toch zullen wij nog wel even achter het verzenden staan.
Ook zou dit voor een nieuwe generatie een moment wezen
Dat wij in onze luie stoel toch nog onze DISLOK kunnen lezen.
EXCELSIORS DISLOK: PROFICIAT

**Terugblik op de periode 1988-1993**

# Dislok verandert Haarlemmerstraat

*Door Dirk Jan de Vink 1989-1993*

Drie studentjes stortten zich eind jaren 80 op De Dislok: Ronald van Leersum, Arjan Paauw en ondergetekende. Het redacteurschap smaakte even goed als de Hoegaarden. Wel was het even zoeken naar een formule. Veel nieuws was er immers niet te melden. Dus besloten we dat 'vermaak' het trefwoord was dat van Dislok een sociaal bindmiddel zou maken. Waarmee we voorzichtige schreden zetten op het ruige terrein van de smaak. Gelukkig waren er ook veel bijdragen van anderen. Die bijdragen waren trouwens een welbewuste strategie, naast het noemen van namen en het plaatsen van foto's.

Hoe gaat het dan verder? De stencilmachine maakt plaats voor een offsetpers, waarmee een lang gekoesterde wens van Emiel van der Hoeven in vervulling gaat. De redactie ruikt aan grafische vormgeving en desktop publishing. Opeens ziet de Haarlemmerstraat er anders uit: op de gevelreclame staan immers ook letters. En die zijn allemaal anders. Nee maar, we ontwikkelen een greintje vormbesef.

Op de zolder van Arie de Vink ontstaat ondertussen een volledig toegeruste drukkerij/uitgeverij onder de naam ExcelPress. Daar ontdekken we dat offset een duivels ingewikkeld proces is. Statisch geladen papier? Vergeet het dan maar. Ligt de temperatuur niet tussen 18 en 20 graden? Het is vragen om problemen. De verkeerde luchtvochtigheid? Doe het zelf maar. Gelukkig verliest drukker Henk Lepelaar nooit zijn vooroorlogse geduld. Als de techniek weer eens hapert laat Arie zijn gouden handen wapperen - zodat ze enige tijd later, net als die van ons, inktzwart zijn. Soms maakt de wanhoop zich van ons meester en willen we de pers uit het raam sodemieteren.

Een nieuwe pers dan maar? We dromen al langer van een clubkrant in kleurendruk. Stel je eens voor: Dislok het mooiste clubblad van Nederland. Waarom niet. Dus inspecteren we bij een grote melkfabriek in Woerden een buitenkansje: een tweekleurenpers van een paar jaar oud. Nieuw 80.000 gulden, nu 3.000! Als ExcelPress wat opdrachtjes voor derden uitvoert, krijgen we de begroting best rond. De mederedacteuren aarzelen; het moet wel leuk blijven. En er is nog iets: het gevaarte weegt even veel als twintig voltigepaarden bij elkaar. Zonder bouwkundige aanpassingen zakt zo'n ding door de vloer. Verder hebben we een hijskraan nodig en moet Arie z'n dak eraf...

Na enige tijd ontwaakt ook het laatste redactielid uit zijn zoete droom, om te beseffen dat het studentikoze leven voorbij is en dat een verantwoordelijk baan de aandacht opeist. Kortom, tijd voor een nieuwe lichting. Die Hoegaarden drinken we wel op een terrasje.

**Literair hoogstandje?**

## IN DE MARGE

*door Jan M. Guldemond 1994-1996*

Bij de eerste Dislokken die je maakt, volg je gedwee de vormgeving van je voorgangers. Totdat je bij een punt komt waarbij je eigen ideeën gaat ontwikkelen en verwerken. Je denkt dat het spannend, romantisch en literair moet zijn! Alsof je een glossy roman gaat schrijven. Uiteindelijk verval je in het gebruik van de zogenaamde pictogrammen die een tekstverwerkingsprograma je biedt. Je maakt het je gemakkelijker. Hoe verder je in de tijd vordert hoe groter de druk van het maken De Dislok wordt. Je hebt het gevoel dat je op de troon zit. Voor de verschijning van het blad heb je telkens het gevoel dat het zwaard van Damocles boven je hoofd hangt.

Opeens ga je je ergeren aan schrijffouten van anderen. Je eigen fouten zijn, ook al wil je dat nog zo graag, (helaas) niet altijd te verbeteren. De opmaak van De Dislok vervalt in het gebruik van een variëteit van letters typen en van "lettertypen".

Soms is het maken van het blad een uitspatting en dat geeft je een goed gevoel. Een echt literair werk kan je De Dislok niet noemen.

Je gaat dwars tegen de draad van het verleden in, want onder jou bewind verandert het “eeuwenlange” formaat. Hoewel er nooit een literaire prijs in het verschiet heeft gelegen, werd met deze breuk toch nog geschiedenis geschreven.
Jan M. Guldemond 1994-1996

## Dislok een blad met kwaliteit

*door Harm Laarhoven 1996-heden*

Toen mij gevraagd werd mijn bevindingen met de Dislok te beschrijven kwam één woord direct bij mij bovendrijven. Dit woord was KWALITEIT. Een woord wat voor mij het clubblad van Excelsior het beste weergeeft. En waarom dit woord bij mij opkwam zal ik jullie uitleggen.

Sinds 1991 ben ik bij Excelsior. In dat jaar kreeg en las ik voor het eerst de Dislok. Op dat moment een zeer goed afgewerkt blad. Een clubblad voorzien van een hard omslag en binnenin overal dezelfde lay-out en lettertypen. Het blad bestond uit artikelen voor en door alle leeftijdsgroepen welke van de vereniging deel uitmaakten. Kortom een blad wat makkelijk, prettig en leuk leesbaar was. Het was voor mij een blad met KWALITEIT.

Ook na een redactie wijziging bleef mij opvallen dat er vooral gewerkt werd aan één lay-out. Al of niet verrijkt met of zonder plaatjes, maar nog steeds met artikelen van en door de leden. KWALITEIT bleef in de Dislok overheersen.

In deze periode kreeg ik door mijn functie (voorzitter. red) binnen de vereniging ook vele andere clubbladen onder ogen. Hierdoor kon door mij steeds een vergelijking met ons eigen clubblad kon worden gemaakt. Wat mij bij de clubbladen opviel waren ook de stukjes voor en door de leden. Wat ik bij bijna elk blad miste, was die perfecte lay-out. Lettertypes wisselen elkaar (te) vaak af. De omslagen waren scheef gesneden of het drukwerk was slecht te lezen. Daarmee werd voor mij het woord KWALITEIT van een clubblad het meest gericht op de lay-out.
Toen mij daarom gevraagd (of gedwongen) werd het clubblad te gaan maken. Heb ik mij in eerste instantie gestort op de lay-out. Met behulp van een goed computerprogramma is dit heel goed te doen. Wat mij hierbij opviel is dat het gebruik van één soort lay-out tijdbesparend werkt. Je hoeft namelijk niet bij iedere bladzijde na te denken hoe en wat, want dit staat vast. Hierdoor is het maken van een clubblad als de Dislok een leuk werk.
Ik hoop dat na deze speciale Dislok, die door een lay-out specialist, nog vele Dislokken zullen volgen met natuurlijk dezelfde KWALITEIT zoals die bij de Dislok hoort.

# Colofon


| | |
|---|---|
| Uitgave | : Excelsior 1997 |
| Idee en uitvoering | : Emiel van der Hoeven |
| Medewerking | : Tom Galjaard, Jan Guldemond, Harm Laarhoven, Henk Labordus, Leo Post, Koos Sieval en Dirk Jan de Vink |
| Druk | : EmMa Press |
| Afwerking | : Families Sieval en Van der Hoeven |

*E:\Bestand\Worddoc\Exc\Dislok50web.doc*